

Λύσεις στις ασκήσεις του Τετραδίου Εργασιών

Τετράδιο Εργασιών σελ. 44

1. Παρατηρήστε στον χάρτη του βιβλίου σας τις σημειωμένες με βέλη πορείες των Τούρκων και των Μογγόλων. Αναζητήστε, σ' αυτόν και στους χάρτες της τάξης, τις πόλεις που αναφέρονται στα κείμενα (Προύσα, Άγκυρα, Αδριανούπολη, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Κοσσυφοπέδιο, Βάρνα). Σχολιάστε τη φράση του κειμένου: «Μόνη ελεύθερη νησίδα ανάμεσά τους έμενε η Κωνσταντινούπολη».



Μετά τις οθωμανικές κατακτήσεις τα σύνορα του κράτους τους απλώνονταν από τον Ευφράτη ως το Δούναβη, την Αδριατική και το Αιγαίο.

Παρατηρώντας επομένως τον παραπάνω χάρτη, βλέπουμε πως «μόνη ελεύθερη νησίδα ανάμεσά τους έμενε η Κωνσταντινούπολη».

Η Κωνσταντινούπολη ήταν πλέον περικυκλωμένη καθώς όλες οι γύρω από αυτήν περιοχές είχαν καταληφθεί και αργά ή γρήγορα θα έπεφτε στα χέρια των Οθωμανών.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

2. Διαβάστε το κείμενο 2 και το Δημοτικό τραγούδι για το παιδομάζωμα που ακολουθεί. Παρατηρήστε και τη σχετική με το θέμα αυτό εικόνα 2.α και συζητήστε στην τάξη τις επιπτώσεις που είχε το σκληρό αυτό μέτρο στα ίδια τα παιδιά, στις οικογένειές τους και στους κατακτημένους λαούς:

Ανάθεμά σε, βασιλιά, και τρις ανάθεμά σε,
με το κακό σπόκαμες και το κακό που κάνεις.
Στέλνεις δένεις τους γέροντες, τους πρώτους, τους παπάδες
να μάσεις παιδομάζωμα, να κάμεις γενιτσάρους.
Κλαίν' οι γονέοι τα παιδιά κι οι αδελφές τ' αδέρφια,
κλαίγω κι εγώ και καίγομαι και όσο ζω θα κλαίγω.
Πέρσι πήραν το γιόκα μου, φέτος τον αδελφό μου!

Διαβάζοντας την πηγή 2α πληροφορούμαστε για το παιδομάζωμα, την τακτική που χρησιμοποιούσαν οι Οθωμανοί Τούρκοι για να καλύψουν τις ανάγκες του στρατού τους. Από μικρή ηλικία έπαιρναν τα αρσενικά παιδιά των χριστιανών και τα εξισλάμιζαν δηλαδή τα έκαναν μουσουλμάνους. Έτσι δημιουργούσαν τα τάγματα των γενίτσαρων που ήταν τα πιο δυνατά και μαχητικά στρατιωτικά τους σώματα.

Οι επιπτώσεις του παιδομαζώματος ήταν πολύ άσχημες για τις οικογένειες αλλά και για τα ίδια τα παιδιά όπως διαβάζουμε στο παραπάνω Δημοτικό τραγούδι.. Τα παιδιά αναγκάζονταν σε πολύ μικρή ηλικία να αποκοπούν από τις οικογένειές τους και να πολεμήσουν εναντίον της πατρίδας τους. Αντίστοιχα οι οικογένειες θρηνούσαν που έχαναν τα παιδιά τους και έριχναν κατάρες στον σουλτάνο για το κακό που προκαλούσε στην οικογένειά τους.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

3. Διαβάστε τα κείμενα-πηγές 3 και 4 και σχολιάστε τις προτάσεις-συμβουλές του σουλτάνου Μουράτ Β προς τους αμυνόμενους. Μεταφερθείτε στη θέση των απειλούμενων κατοίκων, συζητήστε τη δύσκολη θέση τους και κρίνετε, με τις συνθήκες της εποχής, τις τελικές αποφάσεις ή ενέργειές τους.

Σύμφωνα με τις δύο πηγές ο σουλτάνος Μουράτ Β' χρησιμοποιούσε διάφορες τακτικές, προκειμένου να πετύχει τον σκοπό του. Χρησιμοποιούσε τον εκβιασμό και τον εκφοβισμό προκειμένου να αναγκάσει τους κατοίκους να παραδοθούν χωρίς πόλεμο. Στην πηγή 3 συμβουλεύει τους κατοίκους να προσκυνήσουν τον σουλτάνο αν δεν επιθυμούν να λεηλατήσει την πόλη τους, όπως έκανε με τη Θεσσαλονίκη. Επιπλέον, στην πηγή 4 προσπαθεί με δωροδοκίες να πείσει τους αντιπάλους να λιποτακτήσουν από τον στρατό τους.

Η θέση των κατοίκων σίγουρα ήταν πολύ δύσκολη. Ένιωθαν φόβο και ανασφάλεια και σκέφτονταν τις ζωές τους, την οικογένειά τους και τις περιουσίες τους που κινδύνευαν. Ήταν επομένως για αυτούς πολύ δύσκολο να σκεφτούν τι από τα δύο ήταν καλύτερο, να προστατέψουν τις οικογένειές τους ή να υπερασπιστούν την πόλη τους;

Ωστόσο δεν ήταν λίγοι όσοι αποφάσισαν να θυσιάσουν για την πατρίδα τους, όπως ο Σέρβος πολεμιστής που κατάφερε να ξεγελάσει τον σουλτάνο και να τον θανατώσει, χωρίς να αποτραπεί ωστόσο η νίκη των Οθωμανών στο Κοσσυφοπέδιο της Σερβίας.

4. Διαβάστε τη «μυστική» αναφορά του Βενετού πρεσβευτή της Πόλης, προς τους άρχοντες της χώρας του (κείμενο-πηγή 5). Ποια, από όσα αναφέρει σ' αυτή, νομίζετε ότι ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και ποια μπορεί να ήταν και διαφορετικά; Δικαιολογήστε την άποψή σας.

Σύμφωνα με την πηγή 5 το βυζαντινό κράτος βρισκόταν σε δεινή κατάσταση καθώς οι Τούρκοι το είχαν περικυκλώσει και ταυτόχρονα υπήρχαν και εσωτερικά προβλήματα. Η πληροφορία αυτή ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, με βάση όσα έχουμε διαβάσει στο σημερινό μάθημα. Ωστόσο, το ότι οι Βυζαντινοί θα προτιμούσαν να κυβερνώνται από τους Λατίνους δεν είναι αληθές, καθώς όπως θυμόμαστε από τα προηγούμενα μαθήματα, ο λαός μετά την άλωση της Πόλης από τους Φράγκους ένιωθε απέχθεια για τους δυτικούς καθώς δεν τους σεβάστηκαν και αδιαφόρησαν για την τύχη τους.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

5. Βάλτε σε αριθμητική σειρά τα γεγονότα που αναφέρονται στον πίνακα, ανάλογα με τον χρόνο που αυτά συνέβησαν.

5	Οι Μογγόλοι και ο Ταμερλάνος κατακτούν τη Μικρά Ασία.
4	Ο Βαγιαζήτ πολιορκεί την Κωνσταντινούπολη.
2	Οι Οθωμανοί κάνουν πρωτεύουσά τους την Προύσα.
7	Ο Μουράτ Β? πολιορκεί, κι αυτός, την Κωνσταντινούπολη.
1	Οι Οθωμανοί Τούρκοι εμφανίστηκαν στα ανατολικά σύνορα.
6	Ο Βαγιαζήτ πιάνεται αιχμάλωτος από τους Μογγόλους στην Άγκυρα.
3	Ο σουλτάνος Μουράτ Α? δολοφονείται στο Κοσσυφοπέδιο.
8	Ο στρατός των βαλκανικών λαών νικήθηκε στη Βάρνα της Βουλγαρίας.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!